

# DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN  
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr J. Moulink, Enschedé; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Groningen; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen  
Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes

Postrekening No. 406040 — Telefoon 2424  
BUREAU „DE REFORMATIE” — GOES  
Ingevolge postwetwijziging R.P.P. no. 6585 verschijnt deze uitgave wekelijks en is de omvang van dit nummer 8 pag., form. 30 x 41 1/4 cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling  
Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar  
Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent

## Inzake „samenspreking”

Deputaten vanwege de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland te Groningen, anno 1946 (ad art. 136 sub I).

Hilversum, 13 Sept. 1948.

Aan de Deputaten vanwege de Generale Synode van de zich noemende „Gereformeerde Kerken in Nederland”, gehouden te Zwolle Aug.—Oct. 1946 tē zake van eventuele samenspreking.

Geachte Heeren,

Uw brief van Juni 1948 werd door ons besproken. Daarop in het kort reagerende, brengen we het volgende onder Uw aandacht:

1. Onzerzijds werd U een voorslag gedaan, waarbij ten behoeve van een duidelijke situatietekening Uw recht om ons vragen te stellen evenzeer erkend werd als het onze, om onze vragen U voor te leggen.

2. Aanvaarding van dezen onzen voorslag zou geenszins hebben verplicht tot brede discussies, langdurige onderhandelingen of uitvoerige betoogen, doch zou veeleer met afsnijding daarvan aan Uwe en aan onze Kerken de positieve winst hebben gebracht van een situatietekening als hierboven bedoeld, en dit op zeer korten termijn, desnoods in een paar regels schrift.

3. Wij meenden te mogen verwachten, dat U op dezen onzen voorslag des te gretiger zoudt zijn ingegaan, gegeven het feit, dat reeds Uw opdrachtgeefster (de synode van Zwolle 1946) de vrees uitsprak, dat schriftelijk contact U en ons „op een onafzienbaar langen weg zou brengen”; gegeven bovendien het feit dat ook U bestending of vorming van oude dan wel nieuwe misverstanden verklaardet te duchten en te willen voorkomen.

4. Ondanks dit alles is onze voorslag door U afgewezen, hetgeen ons, thans voor de tweede maal noodzaakt tot de klacht, dat Uwerzijds „een spoedige behandeling is afgesneden” (vergelijk onze missive van Mei 1947, sub 3).

5. Gezien deze feiten wijzen wij met nadruk af elke suggestie, alsof de schuld voor het uitblijven van een spoedige en duidelijke situatietekening zou liggen in het besluit van onze Groningsche synode, of in de wijze, waarop wij onze opdracht hebben vervuld; U hebt van Uw kant tot dusver elke poging onzerzijds, om daartoe te komen, verhinderd. Ter verdediging van Uw afwijzing beroept U zich op de U verstrekte opdracht, die „zeer bepaald luidt te trachten..... te komen tot een mondelinge samenspreking”. Maar ontvingen wij van U inmiddels niet onderscheidene lange brieven? Waarom dan nu opeens de weigering van de door ons gevraagde enkele regels schrift?

Enkele korte antwoorden op over en weer gestelde vragen zouden U en ons, alsmede het toezittende volk, het onmisbare licht hebben kunnen verschaffen ter zake van de vraag, of mondelinge samenspreking zin zou kunnen gehad hebben. Uw weigering verwondert ons des te meer, als wij bedenken, dat in door de dagbladpers gepubliceerde verslagen van Uw Synode in Eindhoven te lezen stond, dat het desbetreffende besluit Uwer Zwolsche synode geenszins een verbod van het uitwisselen van schriftstukken inhield.

6. Plaatsen we ons op Uw eigen standpunt, dan verwondert Uw weigering ons in nog sterkere mate. Onder degenen, die, om wat reden dan ook, zich de

facto conformeren aan de betwiste besluiten Uwer synodes, en die Gij wilt behouden, alsmede onder hen, die Gij uit onze kerken zoudt willen winnen, zijn er ongetwijfeld velen, die met sterk verlangen hebben uitgezien naar een overzichtelijke, ondubbelzinnige, voor Gods aangezicht neergelegde verklaring van gevoelen, over en weer, nopens de essentiële punten. Zij hadden daaraan behoefte, ten einde ten aanzien van de scheuring het getuigenis hunner conscientie bevestigd dan wel geconvrigeerd te vinden in bewuste confrontatie met hetgeen geschreven staat en hetgeen geschied is. Uw weigering laat hen verlegen staan. Ook voor ons zelf willen wij een gevoel van diepe teleurstelling niet verhelen: wij hadden immers gehoopt vóór de Opening onzer synode van Amersfoort met zulk een wederzijdsche verklaring van gevoelen voor den dag te kunnen komen. En niet alleen dit, — doch Gij hebt ook de gebeden verhinderd, welke Gij zegt zoozeer te begeeren. De Catechismus zegt, dat tot een gebed, dat Gode aangenaam is en van Hem verhoord wordt allereerst dit behoort, „dat wij onzen nood en ellendigheid recht en grondig kennen”. Men zal aan deze laatste woorden ook de interpretatie moeten geven: „dat wij de concrete situatie, waarin de bidders of samenbidders zich bevinden, recht en grondig

### HOOFDARTIKEL

### UIT DE SCHRIFT

## Jahwe houdt de leiders aan hun officiële woord

Naar hun eigen rechtsregelen ga ik hen richten. Ezech. 7:27.  
(vertaling dr A. Noordzij. K.V.)

Dat zevende hoofdstuk van Ezechiëls profetie tekent de nadering van het gericht, dat de HEERE zenden wil tot zijn afvallige volk: het twee-stammenrijk.

Merkwaardig is intusschen in die schildering de tegenstelling tusschen het „eenvoudige volk” en de „leiders”.

Want wél komt over beide het oordeel, maar het komt niet tot allen in gelijken vorm, en met hetzelfde verwijt.

Wat het „gewone volk” betreft: dat blijft nog vragen naar profetischen raad en naar priesterlijke voorlichting (vs 26).

Maar wat de „leiders” aangaat: ze weten niet meer wat ze zeggen moeten. Ze hebben geen raad meer te geven. Hun politiek is doodgeloopen. Ze zijn van alle kanten aangesproken om toch als-t-u-blijft leiding te geven; maar hun adviezdienst is in het slop doodgeloopen. De priester heeft geen onderricht meer (vs 26). De oudsten geven geen praedadviezen meer uit (vs 26). De koning geeft geen bevelen meer, en houdt zich ook niet meer aan de wet, noch kondigt hij nieuwe wetten af: het eenige wat hem nog rest, is: een zak aan te doen, een rouwgewaad, en te zuchten, dat hij toch zoo graag den vrede wil (vs 27). „Zoo laten dan de drie zullen van den staat” (en dat was destijds een kerk-staat) Israëls zonen „in den steek” (A. Noordzij). Ze hebben hoog van den toren geblazen, en parmantig gezegd: z ó ó z e g t d e H e e r e. Maar

dig mogen kennen”. Welnu, onze klacht, en onze aanklacht, is juist, dat Gij zelfs tot in deze laatste weken vóór de opening onzer synode zulk een klare kennis bij deputaten en bij kerkeraden hebt tegengehouden.

7. Thans komt U ons verzoeken, onze synode te adviseeren de door U bepleite gedraglijn te aanvaarden. Uit den duidelijken tekst van onze voorgaande missive was evenwel aan U bekend, dat wij de ons door de Groningsche Synode gegeven opdracht nog steeds als juist erkenden. Uw verzoek komt ons dan ook onbegrijpelijk voor. In verband hiermede zij U bij dezen bericht, dat wij aan Uw verzoek niet zullen voldoen, wijl ons dit — evenals aan de Groningsche Synode — zondig, schadelijk, gevaarlijk en thans zoo mogelijk nog des te meer zinloos dunkt te zijn.

8. Gezien den inhoud van Uw laatste missive zien wij er van af, alsnog nader in te gaan op die beweringen en uiteenzettingen, die in Uw voorlaatste missive onzes inziens in strijd zijn met Schrift, belijdenis en Kerkenordening, en aan de feiten geen recht doen weidervaren.

Met verschuldigde achting,

Deputaten voornoemd,

L. DOEKES.  
P. GROEN.  
B. HOLWERDA.  
K. SCHILDER.  
G. VISEE.  
C. VONK.  
A. ZIJLSTRA.

nu het meenens wordt, weten ze geen raad meer: het wetten-geven is afgeloopen, ze laten passeeren wat eerst niet werd getolereerd, en weten niet meer, hoe het moet. Gevolg: een schare, die in de war raakt, en van schrik verlamd is (vs 27).

Zegt nu de profetie, dat men dan maar een spons moet halen door wat gezegd is? Dat men de praedadviezen, met profetisch gezag als laatste argument aangediend, in de kachel moet stoppen, en doen alsof

### INHOUD

Hoofdartikel Inzake „samenspreking”.

Uit de Schrift Jahwe houdt de leiders aan hun officiële woord (Ez. 7:27).

Kerkelijk leven Open Brief (III) aan ds B. A. Bos.  
Laatste open brief aan ds B. A. Bos?  
Een afgewezen rouwbeklag.  
Doet toch de oogen open.  
Het „concrete voorstel tot hereniging” van ds B. A. Bos, 2.  
Theologische Hoogeschool.  
Theologische Hoogeschooldag.  
Theol. Hoogeschooldag.

Zending Eenige opmerkingen n. a. v. Dr J. en Evangelisatie Verkuyt's dissertatie, 6 (slot).

Gedicht Openbaring 3:1—6.

Uit de Historie Vitringa over nut, noodzakelijkheid, gezag van Synoden, 2.

Groninger Brieven

Persschouw

Kerknieuws